

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 45/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ] vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 bodu 5 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti [REDAKOVANÉ] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

2. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie zákona v ustanoveniach § 316 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), svojho práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7“) a práva podľa čl. 14 bodu 5 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Tk 1/2018-3996 z 28. augusta 2018 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom do 31. augusta 1999 (ďalej len „zákon č. 140/1961 Zb.“) a trestného činu vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. c) a písm. f) zákona č. 140/1961 Zb. a za to bol odsúdený podľa § 219 ods. 2, § 40 ods. 1 a § 35 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Z obsahu ústavnej sťažnosti taktiež vyplýva, že rozsudok okresného súdu bol v časti výroku o treste krajským súdom zrušený na základe odvolania prokurátora podaného v neprospech sťažovateľa. Krajský súd následne rozhodol tak, že sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, čo sa týka výroku o treste, ktoré bolo súdu

prvého stupňa doručené 10. septembra 2018 (ďalej len „odvolanie sťažovateľa“). Podaním doručeným krajskému súdu 28. novembra 2018 vzal sťažovateľ svoje odvolanie späť, čo predseda senátu krajského súdu uznesením vydaným pod sp. zn. 1 To 97/2018 z 30. novembra 2018 zoberal na vedomie. Proti rozsudku okresného súdu podali 5. augusta 2019 písomne odôvodnené odvolanie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – manželka sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – dcéra sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] – brat sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] – dcéra sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] – sestra sťažovateľa (ďalej len „odvolanie príbuzných sťažovateľa“). Odvolanie príbuzných sťažovateľa bolo následne namietaným uznesením krajského súdu podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté ako oneskorene podané. Krajský súd namietané uznesenie odôvodnil najmä tým, že *„Zo súdneho spisu je nesporné, že v trestnej veci obžalovaného [REDAKOVANÉ] došlo k oznámeniu rozsudku jeho vyhlásením v prítomnosti obžalovaného dňa 28. 8. 2018, a teda lehota na podanie odvolania začala plynúť dňom nasledujúcim odo dňa jeho oznámenia, t. j. dňa 29. 8. 2018 a uplynula mu dňom 12. 9. 2018, kedy bol posledný deň pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania. Je zrejmé, že osobám uvedeným v § 308 ods. 2 Tr. por. plynie lehota na podanie odvolania rovnako ako obžalovanému. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - manželka obžalovaného, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - dcéra obžalovaného, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - brat obžalovaného, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - dcéra obžalovaného a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - sestra obžalovaného teda podali odvolanie po uplynutí zákonnej lehoty v zmysle § 309 ods. 1 Tr. por. Jedným z inherentných prvkov právneho štátu je princíp právnej istoty, prejavom ktorého je v súvislosti so súdnymi rozhodnutiami skutočnosť, že právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie nie je možné napadnúť riadnym opravným prostriedkom.“* Krajský súd ďalej namietané uznesenie odôvodnil základnými právnymi zásadami ako *vigilantibus iura* (každý nech si stráži svoje práva), resp. *iura vigilantibus, non dormientibus prosunt* (práva sú dané v prospech bdelych, a nie spiacich, t. j. v prospech tých, ktorí sa o svoje práva starajú). Na podklade uvedených skutočností namietaným uznesením krajský súd odvolanie príbuzných sťažovateľa zamietol bez meritórneho prieskumu rozsudku súdu prvého stupňa.

4. Sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť proti namietanému uzneseniu odôvodnil najmä tým, že k vyhláseniu podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bol podľa jeho tvrdení „donútený“ na v poradí druhom hlavnom pojednávaní zo strany konajúceho súdu, pričom

svoje odvolanie podané, čo sa týka výroku o treste, zoberal späť iba za seba, a nie za ostatné oprávnené osoby. V ďalšom sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že krajský súd sa v namietanom uznesení nevysporiadal s námietkou jeho príbuzných prezentovanou v písomnom odôvodnení ich odvolania, a to, že odvolanie proti rozsudku prvého stupňa nebolo podľa namietaných ustanovení Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a paktu neprípustné, a preto bolo potrebné sa ním v merite veci riadne zaoberať. V uvedených súvislostiach vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje na prednosť kvalifikovaných medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách pred zákonmi podľa čl. 7 ods. 5, resp. čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), a taktiež potrebu uprednostnenia ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods. 4 ústavy. V načrtnutom smere sťažovateľ namieta aj nedostatočné odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu, pričom sa však porušenia ním citovaných ustanovení ústavy, resp. dohovoru nedovoľáva v petite svojej ústavnej sťažnosti. Podľa iného názoru sťažovateľa prezentovaného v ústavnej sťažnosti skutočnosť, že právoplatné rozhodnutie súdu nemožno napadnúť prostredníctvom riadnych opravných prostriedkov, nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ vyjadruje svoj nesúhlas s argumentáciou ústavného súdu, ktorá je obsahom jeho iných rozhodnutí vydaných pod sp. zn. I. ÚS 411/2019 a sp. zn. I. ÚS 383/2019, a taktiež poukazuje na skutočnosť, že aplikácia jednotlivých ustanovení Trestného poriadku automaticky neznamená ich súladnosť s ústavou. V uvedenom smere poukazuje na nález ústavného súdu vydaný pod sp. zn. PL. ÚS 106/2011. Jadro sťažnostnej argumentácie sťažovateľa však spočíva na nasledujúcich dôvodoch. Podľa jeho názoru čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7 nekorešponduje s čl. 14 bodom 5 paktu, keďže dohovor prostredníctvom predmetného ustanovenia neposkytuje takú účinnú ochranu práv jednotlivcov, ako to v naposledy zmienenom ustanovení garantuje pakt. Podľa názoru sťažovateľa v prípade, ak by krajský súd v namietanom uznesení zohľadnil skutočnosť, že sťažovateľ nebol po vyhlásení rozsudku okresného súdu poučený o možnosti podať opravný prostriedok aj proti výroku o vine, keďže takýto postup by bol podľa názoru sťažovateľa odôvodnený najmä prostredníctvom aplikácie čl. 14 bodu 5 paktu na jeho trestnú vec (napriek vyhláseniu sťažovateľa podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na druhom hlavnom pojednávaní, pozn.), krajský súd by nemohol odvolanie príbuzných sťažovateľa

zamietnuť ako oneskorene podané, pretože by bol povinný aplikovať § 316 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého *„Ako oneskorené nemôže byť zamietnuté odvolanie, ktoré oprávnená osoba podala oneskorene len preto, že sa riadila nesprávnym poučením súdu.“*

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol tak, že Trestný poriadok vo svojich ustanoveniach § 316 ods. 1 a 2, ako aj jeho právo podľa čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7 a právo podľa čl. 14 bodu 5 paktu uznesením krajského súdu č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019 porušené boli, uznesenie krajského súdu č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019 sa ruší a krajskému súdu sa prikazuje znovu vec meritórne prejednať a rozhodnúť. V závere svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ koncipuje žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, ktorú odôvodňuje nepriaznivou finančnou situáciou týkajúcou sa jeho osoby, ako aj ostatných rodinných príslušníkov.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom a jeho závery

K namietanému uzneseniu krajského súdu č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách bližšie vymedzených v bode 5 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ku ktorému malo podľa jeho tvrdení dôjsť uznesením krajského súdu č. k. 1 To 81/2019-4247 z 24. septembra 2019, ktorým bolo odvolanie príbuzných sťažovateľa podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté ako oneskorene podané.

12. V petite ústavnej sťažnosti sa sťažovateľ okrem namietaného porušenia svojich práv garantovaných prostredníctvom dohovoru a paktu dožaduje taktiež vyslovenia porušenia Trestného poriadku v jeho ustanoveniach § 316 ods. 1 a 2. K uvedenému ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je právomoc ústavného súdu vymedzená na konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z uvedených dôvodov sa ústavný súd nebude v odôvodnení svojho rozhodnutia bližšie zaoberať namietaným porušením zákonných ustanovení Trestného poriadku uznesením krajského súdu, keďže taká prieskumná právomoc ústavnému súdu nevyplýva zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia Trestného poriadku v jeho ustanoveniach § 316 ods. 1 a 2 podľa § 56 ods. 2 písm. a) odmieta pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

13. Ako vyplýva z bodov 1 až 5 odôvodnenia tohto rozhodnutia, sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd namietaným uznesením porušil jeho označené práva garantované dohovorom a paktom, keďže odvolanie príbuzných sťažovateľa zamietol ako oneskorene podané bez meritórneho prieskumu rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa názoru sťažovateľa mal byť tento aj napriek uskutočneniu vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní poučený o možnosti podať odvolanie aj v časti výroku o vine (napriek skutočnosti, že Trestný poriadok to vo svojom platnom a účinnom znení nepripúšťa, pozn.), čo odôvodňuje najmä potrebou aplikácie čl. 14 bod 5 paktu na prejednávajúcu trestnú vec. Svoju argumentáciu sťažovateľ rozširuje tým, že odvolanie jeho príbuzných nemohlo byť podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté ako oneskorene podané, keďže podľa § 316 ods. 2 Trestného poriadku ako oneskorené nemôže byť zamietnuté odvolanie, ktoré oprávnená osoba podala oneskorene len preto, že sa riadila nesprávnym poučením súdu. Z uvedených dôvodov došlo podľa názoru sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu k porušeniu jeho práva podľa čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7 a práva podľa čl. 14 bodu 5 paktu.

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práva podľa čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7 a práva podľa čl. 14 bodu 5 paktu, k uvedenému je potrebné poukázať na skoršiu judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 383/2019), podľa ktorej právo podľa čl. 14 bodu 5 paktu korešponduje s právom podľa čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7. Článok 2 ods. 1 protokolu zaručuje právo na podanie odvolania, respektíve riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania trestného činu a (alebo) bol mu uložený trest, pričom výkon tohto práva, včítane dôvodov, pre ktoré sa môže vykonať, ustanovuje vnútroštátne právo. Článok 14 bod 5 paktu pritom zakotvuje uvedenému korešpondujúce právo, podľa ktorého každý, komu sa dokázalo, že sa dopustil trestného činu, má právo, aby dôkazy a rozsudok preskúmal vyšší súd.

15. Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplývajú skutkové okolnosti, ktoré krajský súd viedli k rozhodnutiu o zamietnutí odvolania príbuzných sťažovateľa ako podaného oneskorene, keďže k jeho podaniu došlo až 5. augusta 2019 (t. j. viac ako 11 mesiacov po tom, čo bol 28. augusta 2018 vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa). Práve vyhlásením rozsudku súdu prvého stupňa začala sťažovateľovi a iným osobám oprávneným v jeho prospech plynúť lehota na podanie odvolania, a to však iba čo sa týka výroku o treste, keďže súdom prvého stupňa došlo k prijatiu vyhlásenia sťažovateľa podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Z obsahu ústavnej sťažnosti pritom nevyplýva, že by sťažovateľ nebol podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku poučený o neodvolateľnosti tohto vyhlásenia, ako aj o nemožnosti podania riadneho opravného prostriedku proti rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu sťažovateľom uskutočneného vyhlásenia o vine.

16. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity, vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne

názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, respektíve aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

17. Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

18. Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe.

19. Podľa § 308 ods. 2 Trestného poriadku môžu v prospech obžalovaného rozsudok odvolaním napadnúť okrem obžalovaného a prokurátora i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Prokurátor môže tak

urobiť i proti vôli obžalovaného. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

20. Podľa § 309 ods. 1 Trestného poriadku sa odvolanie podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

21. Podľa § 309 ods. 4 Trestného poriadku iným osobám uvedeným v § 308 ods. 2 okrem prokurátora sa končí lehota tým istým dňom ako obžalovanému.

22. V kontexte jednotlivých ustanovení Trestného poriadku, uvedených v bodoch 17 až 21 odôvodnenia tohto rozhodnutia, dáva ústavný súd do pozornosti, že čl. 2 ods. 1 protokolu č. 7 a čl. 14 bodu 5 paktu síce garantuje obžalovanému právo na podanie riadneho opravného prostriedku proti rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj právo na preskúmanie rozhodnutia nadriadeným súdom vrátane meritórneho prieskumu dôkazov, o ktoré súd opiera závery o jeho vine zo spáchania stíhaného trestného činu, avšak zároveň je potrebné dodať, že uvedené práva obžalovaného nemajú absolútny charakter. Práve z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva zákonná výnimka, podľa ktorej v prípade, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlási svoju vinu podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a súd jeho vyhlásenie následne uznesením prijme, týmto procesným úkonom sa obžalovaný dobrovoľne vzdáva práva na meritórne preskúmanie rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadeným súdom, a to v rozsahu prijatého vyhlásenia o vine, o čom je pred uskutočnením takeého vyhlásenia konajúcim súdom vždy osobitne poučený (mutatis mutandis I. ÚS 411/2019). Tak tomu bolo aj v prípade sťažovateľa, keďže obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva opak. Sťažovateľ sa teda sám dobrovoľne vzdal práva na riadny opravný prostriedok v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie o vine, pričom uvedeným procesným úkonom z oprávnenia na podanie riadneho opravného prostriedku v jeho prospech diskvalifikoval aj ďalších príbuzných uvedených v § 308 ods. 2 Trestného poriadku, a to minimálne v časti výroku o vine rozsudku súdu prvého stupňa.

23. Zároveň ústavný súd považuje za potrebné dodať, že lehota na podanie odvolania v prospech obžalovaného prostredníctvom jeho príbuzných uplynie vždy najneskôr uplynutím lehoty na podanie odvolania samotným obžalovaným, čo nepochybne vyplýva z § 309 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 309 ods. 1 Trestného poriadku. V konkrétnom prípade sťažovateľa by tak lehota na podanie odvolania, čo sa týka výroku o vine jeho príbuzným uplynula najneskôr 12. septembra 2018, teda 15 kalendárnych dní po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa, a to aj v prípade, ak by sa sťažovateľ nevzdal už uvedeným procesným úkonom svojho práva na preskúmanie jeho odsúdenia v časti výroku o vine nadriadeným súdom.

24. V kontexte uvedených skutočností je potrebné uzavrieť, že postup krajského súdu nemožno v žiadnom prípade považovať za svojvoľný, arbitrárny, resp. taký, ktorý by nemal oporu v zákone, keďže krajský súd síce zamietol odvolanie príbuzných sťažovateľa ako podané oneskorene, avšak namietaným uznesením postupoval v súlade s už citovanými ustanoveniami Trestného poriadku.

25. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že medzi namietaným uznesením krajského súdu a obsahom práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

26. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú prax, v zmysle ktorej je jednou z podmienok vyhovenia žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným

súdom skutočnosť, že v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Vzhľadom na to, že v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto uznesenia už ústavný súd skonštatoval dôvody pre odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť, teda jej zjavnú bezúspešnosť, rozhodol o jeho žiadosti na ustanovenie právneho zástupcu tak, že jej nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

27. S ohľadom na všetky uvedené závery ústavného súdu bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu